

LEDARE

Ledare: Kolumn/Hans Bergström, Los Angeles: Al Gore söker sig till sakfrågorna

PUBLICERAD 2000-08-17

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

[Skaffa nyhetsbrev](#)

Uppåtstämningen är stark här i Los Angeles, på demokraternas konvent. Den är inte bara konventionell. Amerika mår väl. Nio av tio amerikaner tycker att ekonomin är i god form.

En stor majoritet menar att landet går i rätt riktning. President Clinton vann resonans långt utanför konventhallen när han i sitt avskedstal till partiet radade upp även de sociala framstegen: den lägsta arbetslösheten på 30 år, den lägsta andelen barn under fattigdomsgränsen på 20 år, brottsligheten

lägre än på ett kvarts sekel, större andel amerikaner med egna hem än någonsin, också ett land som har blivit mer tolerant och som lever allt bättre med sin unika mångfald av människor.

Ändå kan demokraterna tvingas lämna Vita huset. Al Gore får inget gratisstöd från de goda tiderna. En färsk opinionsmätning i Los Angeles Times visar att republikanernas George W Bush leder skyhögt även i grenen "ledarskap".

Detta är ännu mer förbluffande. Gore är särklassigt kompetent att leda Amerika, efter åtta år som kongressman, åtta år som senator och åtta år som vicepresident. Dessutom har han en för politiker närmast unik insikt i politikens administrativa styrsida.

När stafettpippen i det demokratiska partiet nu lämnats över från Clinton till Gore, symboliskt genomfört på valmöten i de viktiga delstaterna Michigan och Ohio, strax innan Gore anlände hit till partikonventet, har Gore två stora uppgifter framför sig. Den ena är att presentera sig som person inför det amerikanska folket, den andra att föra fram sakfrågorna.

I nästan alla sakfrågor av betydelse i det kommande valet har demokraterna starkare stöd än republikanerna. Gore måste också visa att det finns allvarliga skillnader mot republikanerna för att han ska få med sig sin egen radikala falang i november.

Kalifornien är en nyckelstat och här stöder än så länge bara hälften av de "liberala" väljarna Gore. De grönas presidentkandidat Ralph Nader ligger så högt som åtta procent i Kalifornien. Gore har inte råd med ett så stort tapp. Hans svåra balansgång är att klara vad Clinton var mästare på: att motivera

vänsterväljarna samtidigt som han vinner den växande gruppen mittenväljare.

Göran Persson skulle i mycket känna sig hemma på demokraternas konvent. Håll budgeten i balans och betala av på statsskulden. Reparera offentliga brister i stället för att sänka skatten för "de rika". "Låt inte våra motståndare komma tillbaka och ännu en gång förstöra ekonomin."

Vapenkontroll, fri abort, bättre miljö, nej till voucher för privatskolor, garanterad sjukvård till alla barn, läkemedelsförsäkring för pensionärer, arbetslinje i välfärdssystemet, nej till privatisering av socialförsäkringarna, förskola åt alla - stora delar av plattformen känns bekanta (s). Skola, socialförsäkringar och sjukvård är nu de tre toppfrågorna för de amerikanska väljarna.

Men det finns ändå något som kan kallas för "New Democrats". Det framgår också tydligt av den plattform konventet antog på tisdagskvällen. Tre inslag skiljer påtagligt från vad som utmärker svensk socialdemokrati i dag:

1. En stark betoning av bra skolor som den viktigaste insatsen för att ge alla barn möjligheter i livet. Här är det ord och inga visor i demokraternas plattform. "Alla inom utbildningsväsendet ska hållas ansvariga. Ansvarighet innebär att vi inte längre tolererar det mediokra och inte accepterar misslyckande." Dåliga skolor ska reformeras eller stängas. Lärare som inte lever upp till kvalitetskraven på en god lärare ska få hjälp att förbättra sig eller också får de sin lärarlicens indragen. 100 000 nya lärare ska utbildas och deras löner höjas (lärarlönerna är låga).

2. En kompromisslös kamp mot brottslighet som en regerings "mest grundläggande uppgift". "När brottslighet härjar, tvingas familjer bort från gatan och in bakom stängda dörrar. När barn duckar för skydd, får de svårt att nå sina livs drömmars mål. När människor är rädda för att gå i sitt eget grannskap, då berövas samhällen sin grundläggande känsla för samhörighet." 50 000 fler poliser utlovas, utöver de 100 000 som tillkommit under Clintons tid som president.

3. En enveten satsning på forskning, teknologi och de vetenskapliga revolutionerna. Demokraterna lovar nu fördubbla anslagen till bland annat medicinsk forskning, utöver den enorma satsning som har skett under 1990-talet. "På grund av förbluffande vetenskapliga genombrott finns den dag inom räckhåll då Amerika är fritt från cancer."

Demokraterna tror på att ta till vara dessa framsteg genom att fördubbla de federala anslagen till cancerforskning. Al Gore har gjort sina mest förutseende politiska insatser såsom företrädare för framtidens teknologi och vetenskap.

Detta utrymme finns också till fritt förfogande i svensk politik: en kombination av ansvarsfull ekonomisk politik, ambitiös välfärdspolitik och en ny stark ansats för bra skolor, brottsbekämpning och forskningsinsatser såsom viktiga förutsättningar för ett gott samhälle.

Hans Bergström

Fil dr i statsvetenskap, fd chefredaktör på DN, gästforskare vid Stanforduniversitetet, Kalifornien, och fristående kolumnist i Dagens Nyheter.

TEXT

BERGSTRÖM-HANS

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt